

Η έρευνα

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό του ΙΜΕ της ΓΣΕΒΕΕ από την εταιρία MARC A.E. σε αντιπροσωπευτικό πανελλαδικό δείγμα 1.007 επιχειρήσεων, στο διάστημα 3 έως 10 Φεβρουαρίου 2016. Ήταν το πιο πρόσφατο κύμα των εξαμηνιαίων ερευνών οικονομικού κλίματος που διεξάγει η MARC από την αρχή της κρίσης το 2010.

Στόχος της έρευνας ήταν η καταγραφή των τάσεων του οικονομικού κλίματος καθώς και η παρακολούθηση των βασικών δεικτών λειτουργίας επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο της έρευνας επιχειρήθηκε η καταγραφή της αποτίμησης του 2^{ου} εξαμήνου του 2015 και των προβλέψεων για το 1^ο εξάμηνο του 2016. Στους δείκτες αξιολόγησης περιλαμβάνονται ο κύκλος εργασιών, η ζήτηση, η ρευστότητα, η επενδυτική δραστηριότητα, οι παραγγελίες, η απασχόληση, οι σχέσεις εργασίας κλπ.

Επιμέρους αντικείμενα διερεύνησης αποτέλεσαν θέματα που αφορούν στις δυσκολίες κάλυψης βασικών υποχρεώσεων, στις εργασιακές σχέσεις, στον βαθμό ανησυχίας για ενδεχόμενο κλείσιμο της επιχείρησης, καθώς άλλα θέματα που απασχολούν την επικαιρότητα.

Σημειώνεται πως η συγκεκριμένη έρευνα καλύπτει αντιπροσωπευτικά το σύνολο των ιδιωτικών επιχειρήσεων της χώρας και διεξάγεται σε τακτική βάση ανά εξάμηνο.

Επισημαίνεται πως σύμφωνα με τον επίσημο ευρωπαϊκό ορισμό κατάταξης των επιχειρήσεων σε πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες και μεγάλες, το 96,7% των επιχειρήσεων στην χώρα μας ανήκουν στην κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων, το 2,8% στην κατηγορία των μικρών, το 0,4% θεωρούνται μεσαίες και μόλις το 0,1% μεγάλες. Περίπου το 1/3 των ελληνικών επιχειρήσεων δεν απασχολούν προσωπικό.

Βασικές διαπιστώσεις

Στην έρευνα καταγράφεται περαιτέρω συρρίκνωση της αγοράς καθώς για άλλη μια φορά η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων παρουσίασαν επιδείνωση των βασικών δεικτών τους, σε ένα επίπεδο που γεννά ανησυχίες για την επιβίωσή τους σε περίπτωση που διαρκέσει επί μακρόν η παρούσα κατάσταση.

Όσον αφορά την απασχόληση καταγράφεται ένα δεύτερο κύμα επιδείνωσης με απολύσεις και αποδιοργάνωση των εργασιακών σχέσεων.

Ο βαθμός αισιοδοξίας και οι προσδοκίες εμφανίζονται μειωμένες και η έκδηλη απογοήτευση πυροδοτείται και από την γενικότερη κατάσταση και τις πρόσφατες εξελίξεις.

Χαρακτηριστικά στοιχεία που περιγράφουν την υφιστάμενη κατάσταση:

- Οι τρεις στις τέσσερις επιχειρήσεις (75%) καταγράφουν επιδείνωση της θέσης τους το τελευταίο εξάμηνο ενώ μόλις το 4,8% κατέγραψε βελτίωση.
- Η ρευστότητα (η οποία μειώθηκε περαιτέρω) εξακολουθεί να είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα, ενώ συνεχίζεται η μείωση του τζίρου και της ζήτησης προϊόντων και υπηρεσιών. Ο μέσος όρος μείωση του τζίρου το 2015 σε σχέση με το 2014 υπολογίζεται στο 20%.
- Οι εταιρίες που κατέγραψαν ζημιές το 2015 είναι διπλάσιες από όσες έκλεισαν με θετικό ισολογισμό (43% με ζημιές, 21% με κέρδη, ενώ οι υπόλοιπες χωρίς αξιοσημείωτα κέρδη ή ζημιές.)
- Οι χειμερινές εκπτώσεις δεν τόνωσαν όσο αναμενόταν την αγορά και η μεγάλη πλειοψηφία των εμπόρων ανέφερε πως η κίνηση φέτος ήταν μειωμένη σε σχέση με την προηγούμενη εκπτωτική χειμερινή περίοδο.
- Οι καθυστερημένες οφειλές των επιχειρήσεων σε ΟΑΕΕ, ΔΕΚΟ, προμηθευτές, ενοίκια, εφορία και ΙΚΑ συνεχίζονται με αμείωτο ρυθμό.
- Η μία στις τρεις επιχειρήσεις έχει δάνειο/α σε κάποια τράπεζα. Εξ όσων έχουν δάνεια, μόνο το 43% τα εξοφλεί κανονικά και το 57% έχει «κόκκινες» ληξιπρόθεσμες οφειλές (καθυστέρηση περισσότερο από 3 μήνες)
- Μόνο οι τέσσερις στους δέκα επιχειρηματίες πιστεύουν ότι θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στις φορολογικές του υποχρεώσεις το 2016.
- Το ισοζύγιο προσλήψεων/απολύσεων καταγράφει αρνητικό πρόσημο. Σε κάθε μία πρόσληψη αντιστοιχούν τρεις απολύσεις. Επιπλέον οι δείκτες που αφορούν τις συνθήκες εργασίας (ωράριο, μισθοί, έγκαιρη καταβολή μισθών κλπ) εμφανίζουν σαφείς τάσεις επιδείνωσης.
- Οι προβλέψεις για το 1^ο εξάμηνο του 2016 είναι δυσοίωνες, με μεγάλη πλειοψηφία των επιχειρήσεων να αναμένουν περαιτέρω επιδείνωση ή στην καλύτερη περίπτωση σταθεροποίηση της θέσης τους στα ίδια επίπεδα.
- Χαρακτηριστικό είναι πως η πλειοψηφία των επιχειρήσεων δεν αναμένει επιστροφή της χώρας σε ρυθμούς ανάπτυξης πριν το 2020.
- Υπό αυτές τις συνθήκες, η ανησυχία για τον κίνδυνο των λουκέτων αυξήθηκε κατακόρυφα. Περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις (52%) θεωρούν πολύ ή αρκετά πιθανό το ενδεχόμενο να έχουν το επόμενο διάστημα σοβαρό πρόβλημα λειτουργίας σε βαθμό που θα κινδυνεύσουν να κλείσουν. Το ποσοστό αυτό εμφανίζεται αυξημένο σε σχέση με ένα χρόνο πριν κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες
- Ένας στους τέσσερις ιδιοκτήτες μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (23,9%) δήλωσαν πως η πιθανότητα να βελτιωθεί η οικονομική κατάσταση της επιχείρησής τους θα

είναι μεγαλύτερες αν επιστρέψουμε στην δραχμή. Το 50,4% θεωρεί πως οι μεγαλύτερες πιθανότητες βελτίωσης της θέσης τους σχετίζονται με την παραμονή μας στο ευρώ ενώ το 25,7% δεν τοποθετείται στο παραπάνω δίλλημα.

Συμπερασματικά, η έρευνα καταγράφει την δύσκολη κατάσταση των εναπομεινασών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η οποία επιβαρύνεται από την «κόπωση» της πολυετούς κρίσης και την έλλειψη προοπτικών βελτίωσης στο άμεσο μέλλον.

Οι αντοχές δείχνουν να έχουν εξαντληθεί και ο δεύτερο κύκλος επιδείνωσης έχει ήδη αρχίσει. Το αν, με ποιο τρόπο και ως ποιο βαθμό είναι δυνατή η ανάσχεσή του, εξακολουθεί να είναι ένα δύσκολο ερώτημα.

Θ.Γ. 10/3/2016